

SAITOS LAJOS

A Panaszfalra

TAKÁCS IMRÉNEK

I.

Hanyatt lökött nő
a világ.

Csupa szemérem,
csupa szeméremvirág,
emlőhegyek, ágyékvölgyek,
nemzőszerzén lombos tölgyek,
árnyékában barlang tátong,
elnyel hetven tő virágot,
barlang-szája-humuszából
hétszáz fekete rózsza világol,
megvilágít kezet, lábat,
köldökmetszést harminchármat,
harminchárom éhes szájat,
harminchárom szomjas torkot,
énektelent, élettelen,
s méhében még hányat hordoz,
hányat hordoz,
ó, emberek?

Farkast hányat,
tigris hányat,
oroszlánt vagy leopárdot?!
Csupa vérszomjas vadállat.

Vérörvény
a vérző völgyben,
s vérző völgyből a vérpára
rárakódik szempillámra,
alig látok.

Alig látok túl a hegyen,
köldök-tájon, degesz-begyen,
veszélytelen, sugármentes tekintetet.

Itt nincs vérvölgy,
barna rög van,
humuszt termő, barna dombhát.
S mi haszna van?

Haszna mi van?

A zöld fűnek?
Szőlővesszőn aranyfűrtnek?
Tudás fáján alma termett,
a gyümölcsből hányan esznek?
Hányan isznak hús patakból,
nem a kocsmák italából,
nem a kukák szemetjéből,
nem a szelek hordták össze,
nem a szelek hordják azt szét,
ó, emberek, feleljetek!
Feleljetek!
Feleljetek!
Feleljetek!

II.

A gyerekkor panaszai

Csontszegény.

Ez a gyerek csontszegény,
csontszegény ez a gyerek.

Hússzegény.

Ez a gyerek hússzegény,
hússzegény ez a gyerek.

Vérszegény.

Ez a gyerek vérszegény,
vérszegény ez a gyerek.

Sószegény.

Ez a gyerek sószegény,
sószegény ez a gyerek.

Így nézték-szólták
csokoládészegény tekintetem.

Anyám már akkor gyanakodott rám, mikor iskolába, az első napon nélküle mentem el, faluhosszat kísért nézésével, s közben vizet húzott a hordóba, hogy lemoshassa első mocskát fia, az öröklétű. Ki azóta is gyalog jár ösvényt, utat, iszik csillagtalan kutak mélyfekete vizéből, s visszanez minden lépésinél az elhagyott házra, látja magát az ajtón kilépni.

Az éj fátylát korán letépték szememről a barlanglakó hiénák. Varjak röpködtek álmomban köröttem, s én a kútba estem. Azóta hangos az este. Kiáltok. Kiált velem a kórus, s ha azt leintik, én akkor is ordítózom. Soha nem változó szerep az enyém. Felkelek, élek, lélegzem, vérzem, dolgomat végzem. Falok, vagy az éhség fal föl, egyre megy. Kimaradásaimat igazolják az éjjelek. Hajnalban lefekszem, hajnalban kelek, útra kelek, mint a szelek, a bizonytalanra bízom életem.

Tudom, elhagy majd minden haver ezért. De nem hagynak el a kertek, házak, pajták, fészerek. Mögöttem ögyelgő ebek. Ugatják a rettenetet. Így nem félek, nem félek, ha lefelé visz a lépcső, csak lefelé, s ha fordul velem e fénylő világ, szédülök, de nem kapaszkodom.

Anyám figyel. Nem int apám. Nem intett sohasem. Kezembe adta a szerszámok nyelét, sorsomat viselem.

III.

Útra kelek

Mint aki ölni készül,
fegyvertelen
és vért-telen.

Viaskodom magammal.
Viaskodom az éjjel és a nappal.
Harangok közé csördíték haraggal.
Mély zene ez.
Visszaadja a kitagadottak hitét,

visszaadja az éhezők kenyérét,
szomjas madarak italát,
visszaadja a dalt.

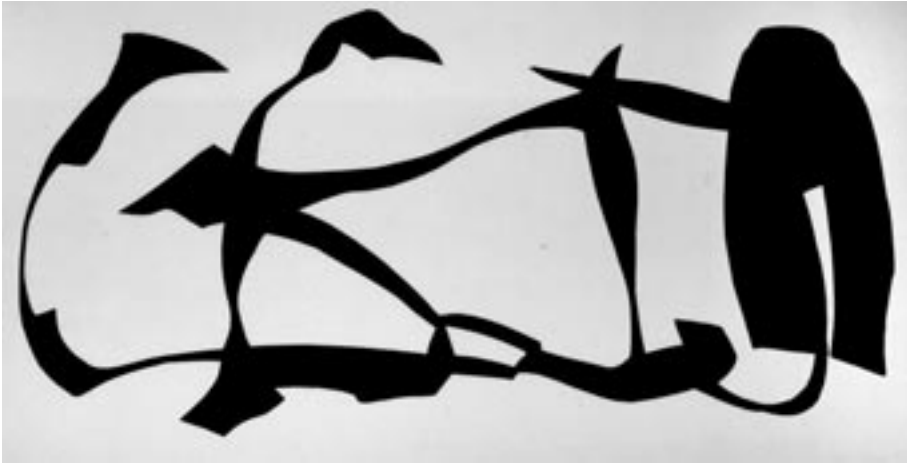
Ó, anyám,
a tőled tanult igét.
Ó, apám,
a cselekvés hitelét.

Bár sokat gondolok a bajjal,
a minden hájjal megkent fajjal
megverekszem.

Megverekszem az idővel.
Megverekszem a szirttel, a kővel.
S ha romlott tüdővel érek el a kertig,
se pihenek.
Várnak a fák,
a lomblevelék.
Megszelidítem a szelet.
De nem fogom igába.
Nem fordítok senkire zárat,
mindenkinek nyitva lesz házam kapuja.
Csak a szerelemmel nem békülök soha.
Mert a szerelemnek sárga a foga,
mint a farkasoké, gyökérfehér.

Szívem a láztól fölmelegszik.
Testem a hegyekkel vetekszik.
Hangom a visszhangnak lesz mása.
Feleselek a fél világgal.
Kimondom a szót, ha nyögve is,
ha testemet fogja a tövis,
krisztusi kinként majd elnyelem.

S ó, ti fények,
ti színesek és kékek,
s ti, feketék, eresszetek!
Eresszetek!
Eresszetek!
Eresszetek!

IV.

Színek és árnyak

Sárgák ezek a kékek.
Feketék!

Kékek ezek a sárgák.
Feketék!

Zöldek ezek a sárgák.
Feketék!

Zöldek ezek a kékek.
Feketék!

Szívem, ha éri nehezék,
lógok a lényeg ereszén,
cseppenként folyik el szép vérem,
létra sincs, hogy azt is elérjem

egy lendülettel.

Máris a város túlsó oldalán ütöm föl a fejem. Valahol a kövek közt, hogy egy legyenek a többivel, ki vet, ki arat, ki magára marad, a sors által kiteszítva, kitéve a sorsnak, a mindenhatóknak, a mindennaposnak, az egynek és ugyanannak, a naponta változóknak és évente újulóknak. Hol színek vetkőztetik egymást és nemzedékek. S míg elvérzik egy évszak, a másik útra kész, csak a semaforokat valaki mindig elállítja, csak a vágányokat valaki mindig fölkarolja, csak a cél van kirajzolva, a start soha, hát nem csoda, hogy csürhemód rohangál sok pofa, egymást sodorva keverik egymást bajba, magukat hivatalba.

Hová tetted, Káin, a jobbik eszed,
hogy mindennek a felét követeled,
hogy követeled a szelek erejét,
hogy követeled véreid fejét?!

És hová tette a kor a jobbik eszét, hogy lassan minden elenyéssz.
De áttörhetetlen marad egy ablak, a nyitva hagyott. Mi utat mutat az életben maradóknak. És csupa sebet. Fésületlen ereszeket, válaszolni készülő házfalakat, szőnyeg gubancokat, könyvhalmokat, megduzzadt visszereket, vizenyős tekintetet, kisszikkadt lány-melleket, elnémult fütyös torkot, szemgolyón véres kormot. Kezemben egy égett irkát, fölírva benne a barikádok köve, neve és neme.

Gyógyulhatok.

És a víz sebe majd beforr.
És a föld sebe majd beforr.
És az ég sebe is beforr.

Beforrnak sebeink.